

DIRECTOR

CARLES CAPDEVILA

DIRECTORS ADJUNTS

IGNASI ARAGAY, ARIADNA TRILLAS

SUBDIRECTORS

MANEL MANCHÓN, DAVID MIRÓ,
CATALINA SERRA

EDICIÓ PAPER

JORDI CORTADA

EDICIÓ DIGITAL

SILVIA BARROSO

POLÍTICA FERRAN CASAS
INTERNACIONAL MARC VIDAL,
CARME COLOMINAECONOMIA TONI GARGANTÉ,
ÀLEX FONTSOCIETAT CARLES ARBOLÍ
CULTURA ANDREU GOMILA,
LAURA SERRACOMUNICACIÓ ÀLEX GUTIÉRREZ
ESPORTS TONI PADILLA

DELEGACIÓ A MADRID

JOAN RUSINOL

DELEGACIÓ A BRUSSEL·LES

LAIA FORÉS

LLINGÜA ALBERT PLA

DISSENY CRISTINA CORDOBA

FOTOGRAFIA FRANCESC MELCION
XAVIER BERTRAL

COMUNITATS GUILLEM CARBONELL

TECNOLOGIA ÀLEX PODEROSO

EDICIÓ DE PREMSA

PERIÒDICA ARA, SL

PRESIDENT, CONSELLER DELEGAT

I EDITOR

ORIOL SOLER

DIRECTORA GENERAL

MARTA MARRÓN

DIRECTORS DE NEGOCI

JOAN ALEGRE

(ANUNCIANTS I GRANS COMPTES)

ORIOL CANALS

(SUBSCRIPCIONS, DISTRIBUCIÓ

I PROMOCIONS)

DIRECTORA DE MÀRQUETING

I COMUNICACIÓ

MABEL MAS

DIRECTOR ECONÒMIC I FINANCER

ÒSCAR VILUMARA

DIRECTOR COMERCIAL

SERGI GERMÁN

DIRECTOR SISTEMES I PRODUCCIÓ

SERGI RUIZ

C/DIPUTACIÓ, 119

08015 BARCELONA.

TELÈFON: 93 202 95 95.

ATENCIÓ AL SUBSCRIPTOR: 902 281 110

CORREU ELECTRÒNIC: info@ara.cat

TEXT LEGAL

Edicions de premsa periòdica ARA es reserva tots els drets sobre el contingut del diari ARA, els suplementos i qualsevol producte de venda conjunta, sense que es puguin reproduir ni transmetre a altres mitjans de comunicació, totalment o parcialment, sense prèvia autorització escrita.

Difusió controlada per l'OJD

DL: B-42598-2010

ISSN: 2014-010X

LA CITA

“Internet és una gegantesca màquina d'espionatge al servei del poder. Hem de lluitar contra aquesta tendència i convertir-la en un motor de transparència per al públic”

Julian Assange

EL DIARI D'AHIR

Dansa a Terrassa: En l'edició de l'ARA de diumenge 23 d'octubre s'assegurava per error que el Centre Cultural Unnim, a Terrassa, organitzava "l'única temporada estable de dansa a Catalunya". En realitat, el programa del Centre Cultural Unnim no és l'única amb una temporada de dansa estable a Catalunya; sí que ho és fora de Barcelona.

Fetitxisme constitucional (1)

Les opinions contràries a l'autodeterminació de Catalunya (i del País Basc) fan servir tres grans arguments per oposar-se a tot procés de separació: el cost econòmic (la pèrdua de mercats), la cohesió social i la primàcia absoluta de la Constitució com a marc jurídic o conjunt de procediments que el poble espanyol, en el seu moment inicial d'autodeterminació, va establir per governar-se i que, per tant, ha de regular qualsevol procés dirigit a reformar-la de manera parcial o total.

Més concretament, aquest darrer argument *constitucionalista* es construeix sobre tres potes. Primer, Catalunya acceptà lliurement el pacte constitucional espanyol ara fa trenta-tres anys. Segon, no es pot rescindir cap pacte o contracte unilateralment, és a dir, sense el consentiment de totes les parts que en formen part i que es van obligar a complir-lo. I, tercer, la Constitució possibilita l'existència d'un estat de dret. Dit altrament, sense la Constitució l'únic que prevaldria seria la voluntat del més fort, que podria fer i desfer el contracte segons la seva conveniència, una situació que duria a viure en un estat arbitrari i de conflicte permanent.

Rebutjar el primer punt no és evident. És cert que la naturalesa de la Transició política vicià parcialment l'aprovació de la Constitució del 1978. L'amenaça implícita d'una intervenció militar, confirmada poc després pels fets del 23-F, va empenyer els catalans a ser possibilistes i a ac-

ceptar l'autonomia constitucional com l'única opció factible i, per aquesta raó, va mutilar l'exercici del dret a l'autodeterminació de Catalunya.

Tanmateix, tot i operar sota les mateixes condicions polítiques, la majoria dels bascos van preferir no referendar la Constitució espanyola. Cal concloure que Euskadi va ser l'únic lloc que, almenys des d'un punt de vista formal i d'una manera explícita, va quedar al marge del pacte constitucional espanyol.

Concedim, com a hipòtesi de treball, que els catalans vam acceptar voluntàriament la Constitució espanyola. Vol dir això que no la podem rescindir unilateralment? Per contestar aquesta pregunta, ens cal tornar a utilitzar la definició, proposada a l'inici d'aquest article, d'una Constitució com un sistema de procediments establerts per un conjunt de ciutadans per governar-se a si mateixos.

Aquests procediments prenen formes molt variades en cada Constitució: mentre que algunes lleis fo-

CARLES BOIX

PROFESSOR UNIVERSITAT PRINCETON

ARIANNE FABER

una majoria guanyadora i una minoria perdedora.

Imaginem que, en l'aplicació regular d'aquestes regles de joc, hi ha sempre la mateixa majoria (simple o qualificada), és a dir, hi ha un grup majoritari permanentment constituït pels mateixos individus, i que aquesta majoria imposa les seves preferències sobre la resta de la societat, és a dir, la minoria. En aquestes circumstàncies, la majoria pot arribar a aprovar tota mena de mesures lesives per als interessos de la minoria sense desviar-se en cap moment de la legalitat constitucional que en un moment donat van pactar tots els individus que ara resten dividits en majoria i minoria.

En les democràcies sol haver-hi transferències de votants entre partits que tendeixen a minimitzar la creació de dos blocs polítics inalterables. Tanmateix, el perill d'una majoria inamovible és consi-

derable en aquelles societats amb diferències ètniques o racials clares, precisament perquè aquestes característiques només canvien lentament (o potser no canvien mai).

Per exemple, la població negra dels Estats

Units està condemnada a ser una minoria permanent, almenys si decideix definir-se (o és tractada) en funció de les seves característiques racials, i a ser l'objecte potencial de discriminació per part de la majoria de la població.

Les mateixes Constitucions modernes reconeixen de manera tàcita els seus límits (i la possibilitat d'un estat abusiu) des del moment en què, a més de definir els procediments de decisió, inclouen una llista de drets i garanties a protegir i complir.

Ara bé, l'enumeració d'aquests drets és merament declarativa i amb poca força real. Al cap i a la fi, pertoca protegir-los als òrgans o poders establerts per la Constitució. I, un cop més, si la majoria que controla tot els poders de l'estat no vol aplicar un dret específic, aquest darrer es converteix en paper mullat (com passa amb el dret a l'habitatge a Espanya).

En definitiva, si la Constitució no pot evitar i fins i tot pot legitimar la utilització abusiva del poder de l'Estat, és impossible defensar, com pretenen alguns constitucionalistes, que les regles constitucionals són un sistema tancat i autoreferencial. I és igualment impossible sostenir que una minoria permanent hagi de sotmetre's a l'autoritat de l'Estat i hagi d'acceptar un pacte nociu per als seus interessos sense poder sortir-se'n.

Si la llei no pot evitar l'ús abusiu del poder de l'Estat és impossible sostenir que una minoria permanent hagi d'acceptar l'autoritat de l'Estat